

Žákovské postoje jako faktor inkluzivního vzdělávání

... jako parametr efektivity

M. Potměšil, PdF UP Olomouc, září 2013

Cíle a design výzkumu

- Pojetí inkluzivního vzdělávání – V+V(?)
- Faktory, se kterými lze pracovat – nebo je nutno (?)
- Kohorta a její složení
- Zaměření výzkumu
- Výsledky

Pojetí inkluzivního vzdělávání ve výchově a vzdělávání

Analýza RVP pro gymnázia:

- v rámci vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví:

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

Očekávané výstupy

žák

- 1.korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích
- 2.posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění
- 3.projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte

RVP GY – výchova ke zdraví

- ◉ vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem
- ◉ partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče
- ◉ rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině
- ◉ rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – otevřenost vůči druhým, vyjednávání, obhajování a prosazování vlastních názorů, odmítání nehumánních postojů
- ◉ modely sociálního chování v intimních vztazích – otevřenost, tolerance, respektování druhého, empatie, trpělivost, odpovědnost; sebepoznání, sebeúcta (RVP pro gymnázia, s. 57, 58).
- ◉ RVP pro gymnázia, s. 57,58, dostupné na <http://www.msmt.cz/vzdelavani/ramcove-vzdelavaci-programy-zaslani-do-vnejsiho-pripominkoveho-izeni>

RVP - střední odborné školy

- V RVP pro obory středního vzdělávání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou **není** problematika přímo zakomponována v žádné vzdělávací oblasti.
- V RVP pro obory středního vzdělávání poskytující střední vzdělání s výučním listem **není** problematika přímo zakomponována v žádné vzdělávací oblasti.

ŠVP - analýza

- Porovnáno bylo deset ŠVP náhodně vybraných středních škol. ŠVP těchto škol jsou veřejně dostupné na webových stránkách škol.
- Tímto srovnáním se potvrdila **absence sledované tematiky** ve vzdělávacích programech škol poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou a škol poskytujících střední vzdělání s výučním listem.
- Překvapujícím zjištěním byla absence tematiky vztahu společnosti k lidem s handicapem i v některých ŠVP pro gymnázia.

Analýza výsledků a jejich interpretace

Výsledky byly rozděleny do tří základních oblastí

- ◉ oblast *poznatků*
- ◉ oblast *postojů*
- ◉ oblast *emocionální*

Kohorta respondentů a její skladba - Σ 597

MP	Gymnázium	202
	Střední průmyslová škola	266
NMP	SOU	125

pojem zdravotní postižení

MP		
Odpovědělo	386	
Správně	165	
Špatně	303	}
Neodpovědělo	82	
		63%

NMP		
Dpovědělo	76	
Správně	46	
Špatně	79	}
Neodpovědělo	49	
		65%

zkušenost – setkání s osobou se zdravotním postižením

MP

Zrakové	197	52,5%
Sluchové	93	24,8%
Tělesné	187	49,9%
Mentální	145	38,7%
Jiné	11	2,9%

NMP

Zrakové	67	60,9%
Sluchové	51	46,4%
Tělesné	72	65,5%
Mentální	55	50,0%
Jiné	1	0,9%

Ucelené informace ze školy

MP

Ano v dostatečné míře	40	8,6%
Ano, ale myslím, že by bylo potřeba informací tohoto druhu víc	51	10,9%
Ano, ale jen s velmi povrchními informacemi	122	26,1%
Ne	254	54,4%

NMP

Ano v dostatečné míře	15	12,4%
Ano, ale myslím, že by bylo potřeba informací tohoto druhu víc	11	9,1%
Ano, ale jen s velmi povrchními informacemi	8	6,6%
Ne	87	71,9%

Kurz nebo instruktáž tematicky zaměřené na pomoc osobám s různými druhy postižení – mimo školu

MP	Ano	35	7,5%
NMP	Ano	17	13,6%

Podmínky a příležitosti ke studiu (rovnocenná možnost studovat)

MP

Ano	98	20,9%
Ne	226	48,3%
Nevím	144	30,8%

NMP

Ano	29	23,2%
Ne	46	36,8%
Nevím	50	40,0%

Možné zvýhodnění při studiu

MP

Ano	34	7,3%
Odlíšný přístup učitelů	13	38,2%
Lehčí písemné a ústní zkoušky	3	8,8%
Úlevy v učení	2	5,9%
Jiná forma učiva	1	2,9%
Lepší učební pomůcky	2	5,9%
Přeceňování schopností	1	2,9%
Menší nároky na zpracování většího množství dat, více času na učení	1	2,9%

NMP

Ano	13	10,4%
Odlíšný přístup učitelů	1	7,7%
Lehčí písemné a ústní zkoušky	6	46,2%
Úlevy v učení	2	15,4%
Jiná forma učiva	0	0,0%
Lepší učební pomůcky	0	0,0%
Přeceňování schopností	0	0,0%
Menší nároky na zpracování většího množství dat, více času na učení	0	0,0%

Pocit nepatřičnosti, trapnosti

MP

Ano	35	7,5%
Ne	281	60,0%
Nedovedu posoudit	151	32,3%

NMP

Ano	8	6,4%
Ne	74	59,2%
Nedovedu posoudit	43	34,4%

... a závěr?

- ◉ oblast *poznatků*
- ◉ oblast *postojů*
- ◉ oblast *emocionální*

- ◉ cílová skupina (ZŠ, SŠ, VŠ)

- ◉ metodiky předmětů

tak, jen pěkně pojd'te,
mám cíl, mám plán

tady pozor a
za mnou

... kde jsou?

